

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 11

BESIGHEIDSTUDIES V1

JUNIE 2024

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

- Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings en dek TWEE hoofonderwerpe.
 AFDELING A: VERPLIGTEND
 AFDELING B: Bestaan uit DRIE vrae.
 Beantwoord enige TWEE van die drie vrae in hierdie afdeling.
 AFDELING C: Bestaan uit TWEE vrae.
 Beantwoord enige EEN van die twee vrae in hierdie afdeling
- Lees die instruksies vir elke vraag aandagtig deur en neem deeglik kennis van wat vereis word.

 Let daarop dat SLEGS die antwoorde op die eerste TWEE vrae gekies in AFDELING B en die antwoorde op die EERSTE vraag in AFDELING C nagesien sal word.
- Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is. GEEN punte sal toegeken word vir antwoorde wat verkeerd genommer is NIE.
- Behalwe waar ander instruksies gegee word, moet antwoorde in volsinne wees.
- Gebruik die puntetoekenning en aard van elke vraag om die lengte en diepte van 'n antwoord te bepaal.
- Gebruik die tabel hieronder as 'n riglyn vir punte- en tydtoekenning wanneer jy elke vraag beantwoord.

AFDELING	VRAAG	PUNTE	TYD (minute)
A: Objektiewe tipe vrae VERPLIGTEND	1	30	20
B: DRIE direkte/indirekte tipe vrae KEUSE: Beantwoord enige TWEE.	2	40	70
	3	40	
	4	40	
C: TWEE opsteltipe vrae KEUSE: Beantwoord enige EEN.	5	40	30
	6	40	
TOTAAL		150	120

- Begin die antwoord op ELKE vraag op 'n NUWE bladsy, bv. VRAAG 1 – nuwe bladsy, VRAAG 2 – nuwe bladsy.
- Jy mag 'n nie-programmeerbare sakrekenaar gebruik.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1**

- 1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.1.6 D.
- 1.1.1 Die manier om magsverhoudinge te vorm oor hoe besighede krediet kan kry is maklik deur ...
- A strategiese alliansie
 - B oorreding van groot beleggers
 - C maatskappyverteenwoordigers te beïnvloed
 - D regsverteenwoordigers te beïnvloed
- 1.1.2 Die impak van ... op besighede as 'n sosio-ekonomiese kwessie kan daartoe lei dat werknemers 'n werkstaak moet herhaal.
- A etiese wangedrag
 - B ekonomiese misdaad
 - C uitputting van natuurlike hulpbronne
 - D gebrek aan vaardighede
- 1.1.3 Die algemene styging in die pryse van alle produkte in die land wat lei tot beperkte verbruikersbesteding staan bekend as ...
- A deflasie
 - B korrupsie
 - C maatskaplike toelaes
 - D inflasie
- 1.1.4 Die komponent van die bemarkingskommunikasiebeleid waarvoor besighede nie betaal nie, staan bekend as ...
- A publisiteit
 - B advertensies
 - C verkoopspromosie
 - D persoonlike verkope
- 1.1.5 Die advertensie deur Power Vision was suksesvol omdat dit ... tot gevolg gehad het toe klante hul sonpanele gekoop het.
- A belangstelling
 - B aantrekking
 - C aksie
 - D begeerte

(5 x 2) (10)

- 1.2 Voltooi die volgende stellings deur die woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (1.2.1 tot 1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

sloerstaking; patent; SABS; tegnologiese; staking; SARB; volle; roofkopieëring; geen; buitelandse
--

- 1.2.1 Vandyke Handelonderneming verkoop verskillende sportklere wat gerepliseer is sonder toestemming van die geregistreerde eienaar. Dit staan bekend as ...
- 1.2.2 Mandla Logistieke het ... beheer oor die ekonomiese omgewing.
- 1.2.3 Werknemers van Karooplaas neem deel aan 'n ... wanneer hulle doelbewus hul produktiwiteit by die werk verlaag.
- 1.2.4 Abdul Hardware gebruik ... bemarking wanneer hulle hul produkte bevorder deur sosiale media.
- 1.2.5 ... is 'n nasionale standaardiseringsowerheid.

(5 x 2) (10)

- 1.3 Kies 'n beskrywing uit KOLOM B wat by 'n term in KOLOM A pas.
Skryf slegs die letter (A–J) langs die vraagnommers (1.3.1 tot 1.3.5) in die
ANTWOORDEBOEK neer bv. 1.3.6 K.

KOLOM A		KOLOM B	
1.3.1	Korrupsie	A	'n groep mense wat oplossings ontwikkel deur produksie probleme te ontleed
1.3.2	Handelsmerk	B	'n geïntegreerde stelsel wat regdeur die organisasie toegepas word
1.3.3	Eenheidsverpakking	C	'n simbool wat nie wettig geregistreer is om 'n uitvinding te maak nie
1.3.4	Totale gehalte beheer	D	verpakking word na gebruik weggegooi
1.3.5	Gehalte sirkels	E	verwys na oneerlike dade soos omkopery en terugbetalings
		F	'n simbool wat wettig geregistreer is wat die maatskappy of produk verteenwoordig
		G	verpakking kan hergebruik word vir ander doeleindes as om die oorspronklike inhoud te stoor
		H	'n groep mense wat standaarde vir produkte en dienste ontwikkel en publiseer
		I	verwys na die onregmatige gebruik van fondse soos onreëlmatige uitgawes
J	'n stelsel wat verseker dat produkte voldoen aan die korrekte standaarde		

(5 x 2) (10)

TOTAAL AFDELING A : 30

AFDELING B

Beantwoord ENIGE TWEE vrae in hierdie afdeling.

LET WEL: Dui die VRAAGNOMMER van elke vraag wat jy kies, duidelik aan. Die antwoord op ELKE vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, bv. VRAAG 2 op 'n NUWE bladsy, VRAAG 3 op 'n NUWE bladsy.

VRAAG 2: BESIGHEIDSOMGEWINGS

- 2.1 Noem enige TWEE sakesektore. (2)
- 2.2 Beskryf kortliks die funksie van vakbonde. (6)
- 2.3 Identifiseer die sosio-ekonomiese kwessie waarmee Reakgona Tekstiele te make het in ELKE stelling hieronder:
- 2.3.1 Sommige werknemers kan nie die patrone of instruksies lees om die klere te maak nie. (2)
- 2.3.2 Weens 'n onopgeloste dispuut met die bestuur oorweeg werknemers dit om te weier om te werk. (2)
- 2.3.3 Brazil voer hul klere wat hulle nie in hul eie land kan verkoop nie na Suid-Afrika uit, teen baie lae pryse. (2)
- 2.4 Verduidelik die doel van die Wet op Arbeidsverhoudinge. (6)
- 2.5 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

GROOT SKOENE (GS)

Groot Skoene spesialiseer in gesondheidskoene vir mans. GS het hul besigheid uitgebrei na ander Afrika lande deur 'n winkel in Zanzibar te open. Hulle bestee ook geld aan navorsing in die ontwikkeling van hul skoene. Die bestuur van BS het onlangs ook 'n betroubare verskaffer van grondstowwe vir hul skoene gekry.

- 2.5.1 Haal TWEE maniere aan waarop GS by die makro-omgewing betrokke is. (2)
- 2.5.2 Verduidelik ander maniere waarop GS by die makro-omgewing betrokke kan wees. (6)
- 2.6 Bespreek die voordele vir besighede wat betrokke is by die makro-omgewing. (6)
- 2.7 Stel maniere voor waarop besighede mededinging in die mark kan oorkom. (6)

[40]

VRAAG 3: BESIGHEIDSBEDRYWIGHEDE

- 3.1 Lys enige VIER kategorieë van verbruikersgoedere. (4)
- 3.2 Omskryf die doel van verpakking. (6)
- 3.3 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

KHANIMAMBO VERVAARDIGERS (KV)

Khanimambo-vervaardigers verkoop kantoortoerusting aan verskillende universiteite. KV maak gebruik van tussengangers om hul produkte te versprei. Hulle gebruik ander besighede om in klein hoeveelhede aan verbruikers te verkoop.

- 3.3.1 Identifiseer die tipe tussenganger waarvan KV gebruik maak. (2)
- 3.3.2 Verduidelik die redes waarom KV as 'n vervaardigers dit sal verkies om van indirekte verspreidingsmetodes gebruik te maak. (6)
- 3.4 Onderskei tussen *direkte* en *indirekte* verspreiding. (4)
- 3.5 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

RENDY SAKKE (RS)

Rendy Sakke spesialiseer in die vervaardiging van verskeie skootrekenaarsakke. Hulle ontwerp en ontwikkeling produkidees wat voorsiening sal maak vir 'n een-grootte-pas-almal-benadering.

- 3.5.1 Noem EEN stadium van produkontwerp uit die scenario hierbo. (2)
- 3.5.2 Verduidelik ander stadiums van produkontwerp wat RS ook sou volg. (4)
- 3.6 Bespreek die doeltreffendheid van persoonlike verkope om besighedsprodukte te bevorder. (6)
- 3.7 Adviseer besighede oor die rol van die bemarkingsfunksie. (6)

[40]

VRAAG 4: DIVERSE ONDERWERPE**BESIGHEIDSOMGEWINGS**

- 4.1 Noem TWEE uitdagings van die markomgewing. (2)
- 4.2 Definieer die betekenis van *industriële verhoudings*. (2)
- 4.3 Verduidelik maniere waarop besighede magsverhoudinge kan vorm. (6)
- 4.4 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

NTSAKO HANDELAARS (NH)

Ntsako Handelaars word met baie uitdagings gekonfronteer. Die bestuurders by NH het nie voldoende bestuursvaardighede nie. Moeilike werknemers maak ook die daaglikse bestuur van die onderneming 'n uitdaging. Die nuut geïmplementeerde arbeidsbeperkings beïnvloed ook NH negatief.

- 4.4.1 Haal TWEE uitdagings van die mikro-omgewing aan vanuit die scenario hierbo. (2)
- 4.4.2 Noem TWEE ander uitdagings van die mikro-omgewing. (2)
- 4.5 Stel maniere voor waarop besighede 'n direkte invloed om die omgewing kan hê. (4)

BESIGHEIDSBEDRYWIGHEDE

- 4.6 Noem VIER bemarkingsaktiwiteite. (4)
- 4.7 Identifiseer die prysbepalingstegnieke wat deur Norman Kits Kos (NKK) gebruik word:
- 4.7.1 Norman, die eienaar van NKK baseer sy pryse op dit wat ander kitskos restaurante hulle klante vra. (2)
- 4.7.2 Hy het laer pryse vir die kos gevra om klante te lok toe die winkel nuut geopen is. (2)
- 4.7.3 Hy vra vir 'n pakkie skyfies R34.99 in plaas van R35.00. (2)
- 4.8 Bespreek die belangrikheid van prysbepaling. (6)
- 4.9 Beveel redes aan waarom besighede veiligheid in die werkplek moet bestuur. (4)

[40]**TOTAAL AFDELING B: 80**

AFDELING C

Beantwoord enige EEN vraag in hierdie afdeling.

LET WEL Dui die VRAAGNOMMER van die vraag wat jy kies, duidelik aan. Die antwoord op die vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, bv. VRAAG 5 op 'n NUWE bladsy OF VRAAG 6 op 'n NUWE bladsy.

VRAAG 5: BESIGHEIDSOMGEWINGS (AANPASSING BY DIE UITDAGINGS VAN DIE BESIGHEIDSOMGEWINGS)

Besighede gebruik netwerke en invloedwerwing om aan hul spesifieke behoeftes en aktiwiteite te voldoen. Suksesvolle besighede het die vermoë om aan te pas by die talle uitdagings wat hul besighede in die gesig staar. Besighede moet projekte aanpak wat hul gemeenskap kan bevoordeel aangesien dit ook voordele inhou vir besighede en die gemeenskap.

Skryf 'n opstel oor aanpassing by die besigheidomgewings waarin jy die volgende aspekte insluit:

- Omskryf die voordele van netwerkvorming
- Verduidelik die volgende tipes invloedwerwing:
 - o Verskansing teen inflasie
 - o Onderhandelingsessies tussen bestuur en vakbonde
- Bespreek enige DRIE maniere waarop besighede kan aanpas by die uitdagings van die besigheidomgewings.
- Beveel projekte aan wat deur besighede aangepak kan word as deel van hulle sosiale verantwoordelikheid.

[40]**VRAAG 6: BESIGHEIDBEDRYWIGHEDE(PRODUKSIEFUNKSIE)**

Suksesvolle produksiebeplanning maak dit moontlik dat aspekte van produksiebeheer in sakebedrywigheede geïmplementeer kan word. Besighede moet goed ingelig wees oor die doel van die Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid en moet die nodige voorsorgmaatreëls tref wanneer masjinerie hanteer word.

As 'n kenner in produksiebeplanning, skryf 'n opstel wat die volgende insluit:

- Omskryf die voordele van produksiebeplanning.
- Verduidelik DRIE aspekte wat tydens produksiebeheer oorweeg moet word.
- Bespreek die doel van die Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid.
- Beveel voorsorgmaatreëls aan wat besighede moet tref wanneer masjiene hanteer word.

[40]

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL: 150